

Vergaderjaar 2000–2001

26 227

Organisatie EK2000

Nr. 36

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 13 april 2001

¹ Samenstelling:

Leden: Te Veldhuis (VVD), ondervoorzitter, De Cloe (PvdA), voorzitter, Van den Berg (SGP), Van de Camp (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Van der Hoeven (CDA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Hoekema (D66), Rijpstra (VVD), O.P.G. Vos (VVD), Rehwinkel (PvdA), Wagenaar (PvdA), Luchtenveld (VVD), De Boer (PvdA), Duijkers (PvdA), Verburg (CDA), Rietkerk (CDA), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Balemans (VVD), De Swart (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Slob (Christen-Unie).

Plv. leden: Van Beek (VVD), Zijlstra (PvdA), Ravestein (D66), Van Wijmen (CDA), Bakker (D66), Balkenende (CDA), Barth (PvdA), Gortzak (PvdA), Rabbae (GroenLinks), Dittich (D66), Cherribi (VVD), Van den Doel (VVD), Van Oven (PvdA), Apostolou (PvdA), Cornielje (VVD), Kuijper (PvdA), Belinfante (PvdA), Mosterd (CDA), Th.A.M. Meijer (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Essers (VVD), Nicolaï (VVD), Wijn (CDA), Rouvoet (Christen-Unie).

² Samenstelling:

Leden: Swildens-Rozendaal (PvdA), voorzitter, Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Zijlstra (PvdA), Apostolou (PvdA), Middel (PvdA), Van Heemst (PvdA), Dittich (D66), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Van Oven (PvdA), Kamp (VVD), Rouvoet (ChristenUnie), O.P.G. Vos (VVD), Passtoors (VVD), Van Wijmen (CDA), De Wit (SP), Ross-van Dorp (CDA), Niederer (VVD), Nicolaï (VVD), Halsema (GroenLinks) Weekers (VVD), Van der Staaij (SGP), Wijn (CDA).

Plv. leden: Wagenaar (PvdA), Balkenende (CDA), Verhagen (CDA), Van Vliet (D66), Duijkers (PvdA), Kuijper (PvdA), Albayrak (PvdA), Barth (PvdA), Hoekema (D66), Karimi (GroenLinks), Santi (PvdA), Luchtenveld (VVD), Slob (ChristenUnie), Van den Doel (VVD), Rijpstra (VVD), Rietkerk (CDA), Marijnissen (SP), Buijs

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹, de vaste commissie voor Justitie², de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport³ en de vaste commissie voor Economische Zaken⁴ hebben op 29 maart 2001 overleg gevoerd met minister De Vries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, minister Korthals van Justitie, staatssecretaris Vliegthart van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en staatssecretaris Ybema van Economische Zaken over:

- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 18 december 2000 inzake eindevaluatie EK2000 (26 227, nr. 33).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

(CDA), Van Baalen (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), De Vries (VVD), Van Walsem (D66), De Pater-van der Meer (CDA), Arib (PvdA).

³ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Swildens-Rozendaal (PvdA), ondervoorzitter, Middel (PvdA), Essers (VVD), voorzitter, Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Dankers (CDA), Oudkerk (PvdA), Rijpstra (VVD), Bakker (D66), Rouvoet (ChristenUnie), Van Vliet (D66), Van Blerck-Woerdman (VVD), Passtoors (VVD), Eisses-Timmerman (CDA), Gortzak (PvdA), Hermann (GroenLinks), Buijs (CDA), Atsma (CDA), Arib (PvdA), Spoelman (PvdA), Kant (SP), E. Meijer (VVD), Van der Hoek (PvdA), Blok (VVD), Mosterd (CDA).

Plv. leden: Lambrechts (D66), Rehwinkel (PvdA), Apostolou (PvdA), Örgü (VVD), Van Gent (GroenLinks), Verburg (CDA), Noorman-den Uyl (PvdA), Weekers (VVD), Ravestein (D66), Slob (ChristenUnie), Schimmel (D66), Terpstra (VVD), Udo (VVD), Visser-van Doorn (CDA), Belinfante (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Ross-van Dorp (CDA),

Th.A.M. Meijer (CDA), Duijkers (PvdA), Smits (PvdA), Marijnissen (SP), O.P.G. Vos (VVD), Hamer (PvdA), Cherribi (VVD), Eurlings (CDA).

⁴ Samenstelling:

Leden: Blaauw (VVD), Biesheuvel (CDA), voorzitter, Witteveen-Hevinga (PvdA), Leers (CDA), Voûte-Droste (VVD), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Hessing (VVD), Giskes (D66), Marijnissen (SP), Crone (PvdA), Van Dijke (ChristenUnie), M.B. Vos (GroenLinks), Van Walsem (D66), Hofstra (VVD), Wagenaar (PvdA), Stroeken (CDA), De Boer (PvdA), Van den Akker (CDA), Geluk (VVD), Ravestein (D66), Verburg (CDA), Blok (VVD), Hindriks (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Bolhuis (PvdA).

Plv. leden: Snijder-Hazelhoff (VVD), Atsma (CDA), Wijn (CDA), Klein Molekamp (VVD), Vendrik (GroenLinks), De Swart (VVD), Van den Berg (SGP), Poppe (SP), Kuijper (PvdA), Van Middelkoop (ChristenUnie), Van der Steenhoven (GroenLinks), Schimmel (D66), Van Baalen (VVD), Herrebrugh (PvdA), Van der Hoeven (CDA), Smits (PvdA), De Haan (CDA), Van Beek (VVD), Bakker (D66), Schreijer-Pierik (CDA), Udo (VVD), Hamer (PvdA), Koenders (PvdA), Schoenmakers (PvdA).

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Middel** (PvdA) kan mede op basis van de onderliggende evaluatie en de brief van de minister van BZK (26 227, nr. 33) niet anders dan tot de conclusie komen dat er heel veel goed is gegaan tijdens het EK2000, hetgeen niet wegneemt dat hij naar aanleiding van dit evenement nog wel een aantal serieuze vragen heeft.

Volgens de evaluatierapporten blijkt er nauwelijks sprake te zijn geweest van samenwerking tussen België en Nederland, terwijl het toch om een gezamenlijk project ging. De regering stelt er tegenover dat er wel veel is gecommuniceerd, onder andere op uitvoerend politieniveau. Deze schijnbare tegenstelling leidt de heer Middel tot de vraag of de gekozen constructie van samenwerking in dit project voor herhaling vatbaar is. Zo ja, wat verstaat de regering dan onder samenwerking?

Destijds bij de bespreking van het wetsvoorstel inzake de zwarte handel in voetbalkaartjes is niet alleen door de PvdA maar ook door de regering aangegeven dat door tenaamstelling van toegangskaarten zwarte handel voor een groot deel voorkomen wordt en dat supportersgeweld tegengegaan wordt. Tot verbazing van de heer Middel blijkt evenwel uit de evaluatie dat er feitelijk geen controle op tenaamstelling heeft plaatsgevonden, waarbij door de regering wordt gesteld dat de aankondiging van tenaamstelling een voldoende preventieve werking heeft gehad maar dat tegelijkertijd toegangscontrole in het beleid tot bestrijding van voetbalvandalisme punt van aandacht blijft. Dat laatste roept dan ook de vraag op waarom die controle niet daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Nederland klopt zichzelf op de borst als het gaat om zijn voorhoedepositie bij de voorkoming en aanpak van voetbalvandalisme, maar in zijn brief stelt de minister van BZK dat de tijdens het EK2000 opgedane positieve ervaringen terzake niet per definitie leiden tot het organiseren van nieuwe grootschalige evenementen in Nederland. De heer Middel zou wat betreft dit laatste eerder tot de tegenovergestelde conclusie willen komen. Als de aanpak goed is, is dat juist reden om dergelijke evenementen wederom te organiseren. Of is de regering van oordeel dat, ondanks de grote maatschappelijke acceptatie tijdens het EK2000, de benodigde inspanningen ten behoeve van de veiligheid een beetje te veel van het goede zijn geweest?

Verder staat in de brief dat het verloop van het toernooi met zich heeft gebracht dat de nieuwe en verruimde bevoegdheden van de politie (bestuurlijk ophouden en artikel 540 Sv) niet zijn toegepast. Van een aantal burgemeesters heeft de heer Middel overigens begrepen dat het nogal ingewikkeld is om die bevoegdheden toe te passen, vooral in praktische zin, en dat sommigen een noodverordening eigenlijk veel effectiever achten. Opvallend is dan wel dat in de brief vervolgens een heel betoog is opgenomen over het belang van aanvullende maatregelen indien het instrument van bestuurlijke ophouding niet effectief zal blijken te zijn in de toekomst. Juist waar er geen aanleiding was tot het inzetten van beide instrumenten tijdens het EK2000, rijst de vraag of gelet op de huidige ervaringen het niet dienstig is om de reeds aangekondigde evaluatie van die instrumenten in de tijd naar voren te schuiven.

Uit de bevindingen blijkt dat er tijdens het EK2000 een goed anti-alcoholbeleid is gevoerd. Indachtig zijn uitgangspunt dat alcohol en sport niet samengaan, pleit de heer Middel ervoor deze lijn door te trekken in de vorm van het voeren van een anti-alcoholbeleid met betrekking tot sportevenementen. Concreet zou dit moeten inhouden dat er voor en tijdens de wedstrijden geen alcohol in en rond de stadions wordt geschonken, dus ook niet in VIP-lounges en sky-boxen.

Uit de brief blijkt dat de organisaties in ons land die verantwoordelijk waren voor de uitvoering van de grenscontroles en voor uitzetting van personen uit ons land, goed hebben samengewerkt en dat de positieve ervaringen op dit terrein zullen worden ingebracht in het overleg tussen

de lidstaten over afspraken op Europees niveau met het oog op bestrijding van voetbalvandalisme. Dit roept de vraag op of wat hiervan de precedentwerking zal zijn en welke concrete resultaten verwacht mogen worden.

Wat betreft de kosten en baten van het evenement wordt voor de overheid als totaal een voordelig saldo van 27 mln geraamd. De heer Middel is benieuwd te vernemen of dit bedrag naar de algemene middelen zal worden gesluisd dan wel of het naar de sport gaat. In verband met dat laatste verwijst hij naar het pleidooi van zijn fractie bij de behandeling van de sportbegroting voor het jaar 2001, voor financiële voeding van een fonds voor sportevenementen- en sportaccommodaties door middel van toevoeging van rijksmiddelen. Het ministerie van VWS mag niet het enige ministerie zijn dat zich het vuur uit de sloffen loopt voor de bevordering van het sportklimaat. Onder andere EZ heeft hierin ook een belangrijke rol te vervullen. Hoewel de minister van EZ zich tijdens de Olympische Spelen in Sydney in dat opzicht positief heeft geuit, moet evenwel geconstateerd worden dat het waar het gaat om een concrete bijdrage van EZ vervolgens buitengewoon stil is geworden. Aangezien de sport dit niet alleen kan trekken, is genoemd saldo van 27 mln een heel mooie aanleiding om boter bij de vis te doen.

De heer **Rijpstra** (VVD) refereert aan het zakboek politie waarin staat dat haar optreden is gericht op het leveren van een positieve bijdrage aan het ordelijk en feestelijk verloop van Euro2000, waardoor het imago van Nederland in het algemeen en dat van de Nederlandse politie in het bijzonder worden bevorderd. Geconstateerd kan worden dat deze omschreven missie wel degelijk is waargemaakt. De brief van de minister van BZK is in feite een jubelbrief. De afgelopen jaren heeft de Kamer zeer intensief overleg gevoerd met de betrokken bewindslieden over het EK, het in grootte derde evenement ter wereld. De heer Rijpstra maakt graag van deze gelegenheid gebruik om namens zijn fractie de complimenten over te brengen aan de vrijwilligers in de speelsteden en daarbuiten, de betrokken burgemeesters, de politie en de marechaussee, de organisatie van Euro2000, de KNVB en alle departementen die hieraan een bijdrage hebben geleverd. Dat er soms een verschil in opvatting was over een bepaalde strategie is iets wat altijd wel zo zal blijven.

De heer Rijpstra deelt de conclusie van de minister van BZK en van de commissie-Alders dat Nederland het EK ook bij zwaarder weer had aangekund. Overigens mist hij in de evaluatie de bevindingen van bijvoorbeeld de Duitse en Britse autoriteiten. Hoe hebben zij deze aanpak ervaren? Dit algemeen overleg over de voorliggende evaluatie is nuttig, niet alleen om de cirkel wat betreft EK2000 te sluiten, maar vooral ook om te kijken welke uitkomsten direct bruikbaar zijn voor het verdere beleid. De audits en de quick scan blijken goed gewerkt te hebben, alsmede de simulatieoefeningen op diverse plekken. Bij een volgend groot evenement zou dezelfde werkwijze wel degelijk toegepast kunnen worden.

In het voortraject is door de politiebonden en enkele burgemeesters naar voren gebracht dat er een tekort aan politie zou ontstaan in bepaalde regio's als gevolg van het feit dat politiemensen vanuit die regio's ingezet zouden worden ten behoeve van het EK2000. Tijdens het EK zelf heeft de heer Rijpstra daarover echter niets meer vernomen. Moet hieruit geconcludeerd worden dat die waarschuwing min of meer een storm in een glas water is geweest?

Uit de brief blijkt dat de politieke samenwerking met met name Duitsland en Engeland goed is verlopen, temeer daar beide landen een uitreisverbod voor hooligans hadden ingesteld. Is de Nederlandse regering voornemens die samenwerking intact te houden, mede met het oog op het in 2006 te houden WK voetbal in Duitsland?

Verder is de heer Rijpstra benieuwd van de minister van Justitie te vernemen of er al zicht is op een proef met een strafrechtelijk stadionverbod, zodat er snel een rechterlijke uitspraak kan volgen.

Zoals in de brief staat, is bij de tenuitvoerlegging van de activiteiten op het gebied van supportersbegeleiding gebleken dat de aanwezigheid van zowel fanambassades als buitenlandse fancoördinatoren en Nederlandse loodsen goed heeft gewerkt in het voorkomen van problemen. Dit roept de suggestie op of een dergelijke aanpak niet standaard moet gaan gelden in de Nederlandse competitie, interlands en Europese cupwedstrijden. Waar de heer Rijpstra hecht aan een goed supportersbeleid, verzoekt hij de regering om de KNVB en de clubs hierop indringend te wijzen en ze desnoods hiertoe te verplichten.

Voor de overheid wordt wat betreft het EK2000 een bescheiden voordelig saldo van 27 mln geraamd. Bij de organisatie van dit evenement is door de overheid wel degelijk een financieel risico genomen. Daarnaast wijst de heer Rijpstra op het overleg dat nog gaande is over het sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid. Hij stelt zich dan ook voor, dat wanneer er weer een voornemen ligt om een grootschalig sportevenement in Nederland te organiseren, eerst ruim van tevoren een haalbaarheidsstudie wordt verricht. Mede gelet op de positieve ervaringen met het EK2000 en refererend aan een recent onderzoek waaruit blijkt dat 94% van de bevolking stelt dat een groot sportevenement af en toe of vaker in Nederland georganiseerd moet worden, kan geconcludeerd worden dat het klimaat in Nederland rijp is voor grote sportevenementen, zoals een WK voetbal, een Universiade en zelfs de Olympische Spelen. Is op grond hiervan het kabinet bereid de mogelijkheden na te gaan van instelling van een fonds op basis van publiek-private samenwerking ten behoeve van de organisatie van grote sportevenementen? Hoe denkt het in zijn algemeenheid het Nederlandse sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid verder concreet vorm te geven? In dit verband is de heer Rijpstra blij verrast over de uitlatingen van de minister van EZ tijdens de Olympische Spelen in Sydney en de opmerking van de staatssecretaris van EZ dat Holland promotie en grote sportevenementen hand in hand gaan. Een mooi begin zou gemaakt kunnen worden door de eerdergenoemde bescheiden winst van 27 mln voor dergelijke evenementen en het onderzoek ernaar te gebruiken.

De heer Rijpstra zou het ten slotte wenselijk vinden als er met het oog op de volgende betaaldvoetbalcompetitie 2001–2002 meer zicht komt op het functioneren van de stadionverboden, de kaartverkoop, de inzet van politie per wedstrijd, de veiligheid in en om de stadions en het supportersbeleid van de clubs.

Ook mevrouw **Ravestein** (D66) constateert dat het toernooi in veel opzichten geslaagd te noemen is. Er zijn geen grote incidenten geweest, er is een positief saldo en er is goed samengewerkt tussen de speelsteden en de verschillende disciplines. De doemdenkers hebben ongelijk gekregen. Dit alles is reden om iedereen die zich heeft ingezet om het toernooi tot een succes te maken, van harte te complimenteren. Het is echter geen reden tot genoegzaam achterover leunen. De conclusies van zowel de commissie-Alders als het kabinet dat Nederland het ook bij zwaarder weer had aangekund, is op z'n zachtst gezegd niet onderbouwd. De evaluatie geeft aanleiding tot een aantal vragen en opmerkingen en bovendien kan ervan worden geleerd voor de toekomst. De politie heeft de orde kunnen handhaven binnen de reguliere bevoegdheden. Hoewel de minister van BZK in zijn brief schrijft dat de verruiming van de bevoegdheden als het gaat om de bestuurlijke ophouding niet is toegepast, komt hij evenwel tot de conclusie dat dit een waardevol instrument zal blijken te zijn in de toekomst bij grootschalige evenementen. Waarop baseert hij deze conclusie, dit mede gezien het feit dat bij de enige poging die is gedaan om het instrument in te zetten, namelijk in Rotterdam,

gebleken is dat het niet werkte? Uit de evaluatie blijkt dat men het probleem toen op een andere manier heeft opgelost. Mevrouw Ravestein had en heeft geen behoefte aan deze nieuwe bevoegdheid en vraagt zich af of het zinvol is, deze te handhaven terwijl die niet nodig is gebleken bij een grootschalig evenement zoals het EK. In dit geval was meer sprake van «Einzelfallgesetzgebung» en dus moet nu niet krampachtig geprobeerd worden aan dit instrument vast te houden. In een later stadium zal de fractie van D66 hierop nog terugkomen. De relatief grote aandacht die hieraan in de brief wordt besteed, staat ook in geen verhouding tot andere onderwerpen waarop wel degelijk kritiek is geuit. Te denken valt hierbij aan de informatievoorziening en de rol van het Nationaal coördinatiecentrum (NCC). De minister van BZK geeft aan dat hij indien nodig verbeteringen zal aanbrengen in het functioneren van dit centrum. Naar het oordeel van mevrouw Ravestein zullen die verbeteringen in ieder geval aangebracht moeten worden.

Wat betreft de samenwerking met België wordt geconcludeerd dat er vrijwel niet grensoverschrijdend is samengewerkt. Niet duidelijk is of dat komt omdat het niet nodig was of omdat het niet goed werkte. België heeft wel degelijk grotere openbareordeproblemen gehad dan Nederland. Mevrouw Ravestein is verder benieuwd van de minister van BZK te vernemen of en in hoeverre de capaciteit van de politie in de rest van het jaar heeft geleden onder de hoge werkdruk als gevolg van het EK2000. Een belangrijk argument om een dergelijk evenement te willen organiseren, is natuurlijk gelegen in de economische spin-off en de promotionele waarde voor het land. Het resultaat hiervan blijkt evenwel enigszins te zijn tegengevallen. Vooral de horeca (157 mln) en in mindere mate de detailhandel (43 mln) hebben ervan geprofiteerd, maar de toeristische branche veel minder, omdat vanwege het toernooi mensen Nederland juist hebben gemeden. Voor de langetermijneffecten is het wel belangrijk te weten wat het effect is op het imago van Nederland in het buitenland. Onderzoek in Engeland, Frankrijk, Duitsland, Spanje en Italië heeft aangetoond dat er wat dat betreft geen invloed is uitgegaan van dit toernooi. Nederland blijft het land van de molens en de tulpen. Wel is de naamsbekendheid van de speelsteden toegenomen, vooral van Eindhoven onder de Italianen. Dit alles moet toch wel gezien worden als een gemiste kans. Terecht beveelt de commissie-Alders aan om voortaan in een heel vroeg stadium de toeristische sector te betrekken bij de organisatie van een zo groot evenement, zodat er gerichte promotie kan worden verzorgd en de effecten voor Holland promotie groter zullen zijn.

De overheid heeft aan het toernooi een batig saldo van 27 mln overgehouden. Onder verwijzing naar de bijdrage van haar fractie tijdens de behandeling van de sportbegroting 2001 zou het goed zijn deze middelen in te zetten voor de sport.

De uitgebreide en gedegen voorbereiding in samenwerking met alle disciplines en begeleid door externe audits heeft duidelijk haar vruchten afgeworpen. Al met al is door de betrokkenen een goede prestatie geleverd en blijkt dat het zeer wel mogelijk is om een grootschalig evenement in Nederland te organiseren. Tegen die achtergrond is de uitspraak van de minister van BZK in zijn brief, dat de positieve ervaringen niet per definitie leiden tot het organiseren van nieuwe grootschalige evenementen, merkwaaardig en pessimistisch te noemen. Voor de Olympische Spelen is Nederland te klein, maar bijvoorbeeld de Universiade en allerlei WK's en EK's van grote sporten kunnen heel goed in Nederland worden georganiseerd. Hiermee moet dan ook nu al rekening gehouden worden bij het sportaccommodatiebeleid. Ook moet men zich bij het eventueel binnenhalen van een dergelijk evenement altijd de vraag stellen wat de meerwaarde is voor het imago van Nederland als sportland en als toeristisch product.

De heer **Rietkerk** (CDA) is er verheugd over dat, zoals uit de evaluatie ook blijkt, het EK2000 goed is verlopen, behalve dan het door het Nederlands elftal niet bereiken van de finale. Het evenement is meer dan alleen in sportief opzicht belangrijk voor Nederland. Te denken valt aan de wereldwijde promotie van Nederland, aan de positieve gevolgen voor toerisme en economie en aan de financiële opbrengst. Het optreden van politie en justitie tijdens het evenement is als positief te bestempelen. Ook de inzet van de duizenden vrijwilligers verdient grote waardering.

Uit de brief van de minister komt naar voren dat de samenwerking tussen België en Nederland over het algemeen haar vruchten heeft afgeworpen. Zoals in de voorbereiding reeds aangegeven, is de coördinatie op onderdelen niet geheel goed verlopen. Zo was er onduidelijkheid waar het gaat om bevoegdheden die in België wel van toepassing waren en in Nederland niet, bijvoorbeeld op het punt van de handel in zwarte kaarten. Het is van belang dat de aanpak als zodanig afgestemd wordt tussen België en Nederland, ook met het oog op de toekomst. Het is de heer Rietkerk overigens wel opgevallen dat waar er in België tijdens het EK sprake is geweest van een aantal rellen, het in Nederland wat dat betreft rustig is geweest. De Nederlandse politie verdient in dit opzicht dan ook een pluim voor haar bejegening van supporters.

Uit de evaluatie blijkt, dat van de nieuwe en verruimde bevoegdheden voor de politie artikel 141 Wetboek van Strafrecht wel is toegepast, maar dat het middel van de bestuurlijke ophouding gelukkig niet ingezet behoeft te worden. Gelet op de ervaringen in Frankrijk tijdens het in 1998 aldaar gehouden WK voetbal, waarbij mensen zomaar opgepakt werden zonder wettelijke bevoegdheden, geeft de heer Rietkerk de voorkeur aan het in ieder geval ter beschikking hebben van genoemde bevoegdheden. Ook de korpsbeheerders van een aantal grote steden, onder wie de heer Opstelten, hebben inmiddels laten weten het beleid van de politie in dezen voort te zullen zetten.

Met betrekking tot het aspect van handhaafbaarheid en effectiviteit zou er op het punt van de stadionverboden nog meer bereikt moeten kunnen worden. Te denken valt bijvoorbeeld aan het qua mogelijkheden verbreden van het straatverbod voor notoire relschoppers en aan het invoeren van elektronisch huisarrest. Het beeld in Rotterdam waarbij 300 politiemensen 100 relschoppers in toom moeten houden, roept terecht de maatschappelijke vraag op of de verhouding in dezen niet zoek is.

De heer Rietkerk heeft van korpschef Wiarda van Haaglanden begrepen, dat vanwege het EK2000 bepaalde politietaken, zoals recherchewerk en aanpak van jeugd- en zedencriminaliteit, getemporeerd moesten worden en dat de gevolgen daarvan nog merkbaar zijn. Is dat een beeld dat alleen op de Haagse regio van toepassing is of geldt het voor meerdere politie-regio's?

De totale impuls van het EK bedraagt voor Nederland 320 mln en heeft 1800 mensjaren extra werk opgeleverd, terwijl voor de overheid wordt uitgegaan van een batig saldo van 27 mln. Waar de heer Rietkerk van oordeel is dat de overheid niet echt behoeft te verdienen aan evenementen zoals dit EK, geeft hij er namens zijn fractie de voorkeur aan om die 27 mln in te zetten ten behoeve van toekomstige grootschalige, vergelijkbare evenementen in Nederland. Met uitzondering van de Olympische Spelen zijn alle andere grootschalige sportevenementen in feite prima te organiseren in dit land, mede gelet op de voorliggende evaluatie-resultaten. Als er voldoende accommodaties zijn, zou wat dat betreft het licht op groen mogen.

Antwoord van de regering

De **minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties** benadrukt dat er in het kader van het EK2000 zeer hoge prestaties zijn geleverd door professionals en vrijwilligers. Er zijn duizenden mensen bij betrokken

geweest die met veel inzet en spirit hun bijdrage aan het welslagen van dit toernooi hebben geleverd. Er kan dan ook gesproken worden van een mooi maatschappelijk evenement waar veel mensen van genoten hebben. Tevens is dit EK een bevestiging van het organiserend vermogen van de overheid.

Naar de indruk van de minister is de samenwerking tussen België en Nederland voor en tijdens het toernooi voortreffelijk en plezierig verlopen, ondanks het feit dat er sprake is van bepaalde verschillen in rechtssystemen en tradities. Gedurende die periode is er dagelijks contact geweest op ambtelijk en politiek niveau. Zoals bekend, zijn tijdens het evenement zelfs een paar Nederlandse pelotons van de Mobiele eenheid ingezet in België, hetgeen ook moeiteloos is verlopen. In contacten met zijn Duitse en Engelse ambtgenoot is de minister wel gebleken dat men wel eens wat moeite had met de verschillende rechtssystemen. Zo werden er Engelse hooligans naar huis gestuurd zonder veroordeling, waardoor de Engelse justitie er zelf weinig mee kon doen. Binnen de internationale context is er wat dat betreft altijd wel sprake van enige problemen die evenwel betrekkelijk incidenteel van aard zijn.

Bij het EK2000 is voor het eerst in de historie van een EK een ticket-systeem gehanteerd waarbij van tevoren in principe iedere koper van een ticket bij de organisatie bekend kon zijn. Zoals uit de evaluatie blijkt, zijn niet alle kaartjes steeds gecontroleerd. Dat had ook niet gekund, want dan had men bij elke wedstrijd vijf uur voor aanvang met de controle moeten beginnen. De boodschap was in ieder geval duidelijk. De meeste kaarten waren op naam gesteld. Op basis van gerichte informatie zijn er controles op naam uitgevoerd. Voor de organisatie rond de stadions was het heel goed mogelijk zicht te houden op toeschouwers. Het aantal arrestaties dat heeft plaatsgevonden met betrekking tot de kaartverkoop is natuurlijk een druppel in vergelijking met de massale omvang van de kaartverkoop-exercitie en naar het oordeel van de minister is dit een soort ruis dat in dezen nooit te voorkomen zal zijn. In zijn algemeenheid is hij evenwel zeer tevreden over de bij de kaartverkoop gevolgde systematiek.

Het verloop van het toernooi heeft met zich gebracht dat de nieuwe en verruimde bevoegdheden van de politie in het kader van de handhaving van de openbare orde niet toegepast behoeften te worden. Waar het instrument van de bestuurlijke ophouding een ultimatum remedium is, zou het alleen dan ingezet worden als de nood aan de man was. Het is tijdens het toernooi een keer bijna gebruikt en wel in Rotterdam. De ervaringen die aldaar zijn opgedaan, zullen onderdeel uitmaken van de reeds eerder toegezegde evaluatie op dit punt. Overigens zij benadrukt dat het hierbij geen gelegenheidswetgeving betreft. Het is een instrument dat onder bijzondere omstandigheden zeer bruikbaar kan zijn.

De beoordeling ten aanzien van handhaving van de openbare orde in relatie tot alcohol en sport is typisch iets wat de burgemeesters ter plekke aangaat. Waar uit alcoholconsumptie geen gevaren voor de openbare orde kunnen voortkomen, zal een burgemeester minder snel geneigd zijn om dit middel aan de mensen die het met mate consumeren, te ontfangen. Wel kan geconstateerd worden dat het tijdens speeldagen binnen en rondom het stadion en in de speelsteden schenken van non- en zwakalcoholische dranken een positief effect heeft gehad op het handhaven van een goede onderlinge sfeer tussen de supporters.

Zoals terecht door de heer Rietkerk opgemerkt, heeft het bejegening-model van de Nederlandse politie goed gefunctioneerd. Kennelijk is helder overgebracht wat hier wel en niet kan. Een belangrijk deel van het succes op dit punt is te herleiden tot de voorbereiding van het publiek op wat het overheidsoptreden zou inhouden. Niet voor niets zijn in alle deelnemende Europese landen spotjes op de televisie uitgezonden waarin duidelijk werd gemaakt wat men kon verwachten als men in Nederland zou komen genieten van het EK voetbal. De boodschap daarbij was

helder: men is welkom als fan, maar tegen degenen die zich niet als zodanig gedragen, zal snel en adequaat worden opgetreden. Gedurende het toernooi is sprake geweest van een inzet van ongeveer 4000 politiemensen, hetgeen gelet op de totale politiesterkte in Nederland omvangrijk is. Een en ander is gepaard gegaan met een stevige planning, waarbij een verlof- en trainingsstop zijn ingevoerd. Hoewel er hier en daar een paar lokale bureaus tijdelijk gesloten waren tijdens het toernooi, is de basispolitiezorg in Nederland steeds verzekerd geweest. Overigens is het tijdens die periode elders in Nederland zelfs rustiger geweest dan anders, omdat door het evenement veel energie van de bevolking naar het voetbal als zodanig ging, waardoor het op sommige plaatsen zo rustig was voor de politie, dat zij aan werkzaamheden is toegekomen waar zij anders geen tijd voor had.

Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) dat veel van de elementen die ook tijdens het EK2000 voorwerp van aandacht waren monitort, heeft zeer recentelijk een verslag uitgebracht dat ik inmiddels heb ontvangen en per omgaande aan de Kamer zal sturen. Wellicht is het verstandig om aan de hand daarvan nader van gedachten te wisselen over de suggestie van de heer Rijpstra inzake veiligheidsmaatregelen ten behoeve van de Nederlandse betaaldvoetbalcompetitie 2001–2002. Tijdens en na afloop van het EK zijn wel degelijk ervaringen uitgewisseld met Duitse politiediensten. Verder is in de Raad van Europa blijk gegeven van grote waardering voor de samenwerking tussen de verschillende landen.

Met name de eerste dagen van het toernooi is er wat kritiek geweest op het functioneren van het NCC. Veel representanten van de verschillende deelnemende landen droegen bij hun aankomst in Nederland koffers veel informatie aan over onder andere verblijfplaatsen van hun supporters alhier. In het begin werd er aldus zeer veel informatie verspreid en was er niet direct zicht op een goede maatvoering waar het gaat om de informatieverstrekking. De leidraad was: liever te veel dan te weinig. Er waren op een gegeven moment zoveel meldingen, dat ze bijna niet meer te verwerken waren. Na die moeilijke beginfase is ervoor gezorgd dat de informatielevering meer werd toegesneden op de behoefte. Overigens hebben onder andere dit evenement en de ramp in Enschede geleid tot nadere bezinning met betrekking tot de bezetting en de openstelling van het NCC. Dat centrum is nu al bijna een jaar continu operationeel, omdat er zoveel gecoördineerd moet worden.

De **minister van Justitie** verwijst met betrekking tot de uitbreiding van de bevoegdheden van de politie en het openbaar ministerie naar de in december 1999 ingediende motie-Middel waarin verzocht werd uit te zoeken of er een wettelijke regeling zou moeten komen voor het stelselmatig inwinnen van informatie en het runnen van informanten ten behoeve van de openbare orde. Afgesproken is destijds om een en ander te verschuiven tot na het EK om te bezien of de politie in staat zou zijn het met de bestaande instrumenten te kunnen bolwerken. De praktijk wijst inmiddels uit dat zelfs bij een risico-evenement als het EK2000, zij behoorlijk in staat is om in ieder geval voldoende informatie te krijgen. De minister concludeert dat de motie-Middel is uitgevoerd.

Waar de minister het toenmalige initiatief vanuit de Kamer om met een eigen wetsvoorstel inzake de kaartverkoop te komen heeft ontraden, is hij er gelet op de ervaringen met het tijdens het EK gehanteerde ticket-systeem, verheugd over dat de Kamer haar initiatief niet heeft doorgezet. Er zijn 222 mensen op grond van zwarte handel in kaartjes in aanraking gekomen met politie en justitie, hetgeen tegelijkertijd aangeeft dat er ook andere middelen ter beschikking stonden om op te treden. Het doel was om de procedure via de civielrechtelijke weg te laten verlopen, hetgeen dan ook een aantal malen is gebeurd. Artikel 141 van het Wetboek van

Strafrecht (openlijke geweldpleging) is 48 maal toegepast, terwijl artikel 540 van het Wetboek van Strafvordering niet is toegepast.

Het heeft de voorkeur van het kabinet om uit te gaan van civielrechtelijke stadionverboden. Strafrechtelijk is het opleggen van een stadionverbod nu reeds mogelijk. Op het ogenblik is een werkgroep op dit terrein bezig, die waarschijnlijk in de loop van mei met een advies zal komen, waarin ook aandacht zal worden besteed aan het stadionomgevingsverbod en het elektronisch toezicht.

Met de rond het EK opgedane ervaringen op het gebeid van de internationale samenwerking, zeker ten aanzien van grensbewaking en informatie-wisseling, zal uiteraard zoveel mogelijk worden gedaan. In de JBZ-raad te Marseille is hiervoor ook al aandacht gevraagd. Het Belgische voorzitterschap dat loopt van juli tot eind van dit jaar, is ook voornemens er een daadwerkelijk actiepoint van te maken. Daarbij gaat het vooral om vergroting van de informatie-uitwisseling over stadionverboden en voetbalgerelateerde antecedenten ten behoeve van de grenscontroles en de handhaving van internationale stadionverboden ter plekke, en om onderzoek naar een betere harmonisatie waar het gaat om de interpretatie van het vaak binnen de EU gehanteerde criterium «dreigend gevaar voor de openbare orde». Daarnaast zal worden gezien of de bestaande wetgeving over uitreisverboden en stadionverboden breder toepasbaar zou moeten zijn dan nu het geval is in Engeland en Duitsland. Ten slotte wijst de minister op het Verdrag van Bergen op Zoom, in het kader waarvan Nederland en België gekomen zijn tot samenwerking op politieel niveau. De evaluatie hiervan zal voor de zomer verschijnen.

Hij heeft niet de indruk dat de recherche- en jeugd- en zedentaken van de politie als gevolg van het EK tekort zouden zijn geschoten. Waar de heer Wiarda te kennen heeft gegeven dat er in de Haagse regio wel een capaciteitstekort is wat betreft die taken, lijkt dat evenwel een Haags probleem. Ook in het licht van de ingezette politiesterke tijdens het EK2000 hebben de Nederlandse speelsteden geenszins geklaagd over problemen op dat gebied.

De **staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport** sluit zich aan bij de complimenten aan de stichting Euro 2000, de speelsteden en de vrijwilligers. Duizenden mensen hebben bijgedragen aan een feestelijk verloop van het evenement, hetgeen wel degelijk een factor van betekenis is geweest voor de uitstraling die het toernooi uiteindelijk gekregen heeft.

Door de overheid is veel energie en aandacht besteed aan het supportersbeleid. Een nieuw element dat hierbij is geïntroduceerd betreft het concept van de fancoaching, waarvan inmiddels vastgesteld kan worden dat er steeds meer steun en enthousiasme voor blijkt te bestaan. Rondom het EK is er sprake geweest van een goede samenhang tussen de fancoaching, het door de politie gehanteerde bejegeningmodel en de supportersbegeleiding. Een aantal deelnemende landen is niet in staat gebleken fancoördinatoren te leveren. In bepaalde gevallen was dat geen probleem omdat de desbetreffende bevolkingsgroepen ruimschoots in Nederland wonen en dus daaruit gerekruteerd kon worden. De opgedane ervaringen met onder meer fancoaching zijn inmiddels aan Portugal, dat het EK voetbal 2004 organiseert, ter beschikking gesteld. Ook op de evaluatiebijeenkomst van de Raad van Europa op 31 januari jl. is die informatie verspreid. De daar aanwezige landen waren overigens zonder uitzondering lovend over dit concept. Het bureau Van Dijk Van Someren en partners, dat ook de coördinatie en uitvoering terzake tijdens Euro 2000 heeft gedaan, is door de overheid gevraagd om een plan van aanpak te maken voor de verdere ontwikkeling in Europees verband van het concept van fancoaching en fanambassades. Hoewel het initiatief hiertoe door de overheid is genomen, ligt het voor de hand dat de nationale voetbalbonden er vanaf nu meer gestalte aan gaan geven, gekoppeld aan de

ationale teams en aan het publieksbeleid van de clubs. De staatssecretaris zal de KNVB in ieder geval stimuleren om dit concept in zijn publieksbeleid een eigen plek te geven.

Nederland heeft met dit EK aangetoond dergelijke grote evenementen te kunnen organiseren. Bij het organiseren van de Olympische Spelen komen evenwel veel meer zaken om de hoek kijken. De vraag is nu vooral in hoeverre in Nederland tot een samenhangend sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid gekomen kan worden. Vorig jaar is in het kader van de najaarsnota binnen het kabinet over de vormgeving van dit beleid gesproken. Besloten is toen om als eerste stap een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van accommodaties in dat kader. Tevens is toen door de bewindslieden van EZ uitgesproken dat ook zij het economisch belang van dergelijke investeringen inzien. Verder is afgelopen najaar in opdracht van de overheid een studie terzake door Twijnstra Gudde verricht die heeft geresulteerd in een rapport dat inmiddels voor advies aan deze en gene is voorgelegd. De staatssecretaris streeft ernaar een kabinetsstandpunt hierover nog voor de zomer naar de Kamer te sturen. Hoewel zij goede nota neemt van de door sommige fracties geuite wens om het batig saldo van 27 mln dat het EK voor de overheid heeft opgeleverd, te investeren in genoemd beleid, wijst zij tegelijkertijd op de nu eenmaal binnen het kabinet afgesproken spelregels met betrekking tot begrotingsbeleid. Het desbetreffende bedrag betreft rechtstreeks de portemonnee van de minister van Financiën waar het gaat om de inkomstenkant en staat dus in het geheel niet op de begroting van VWS.

Niet onvermeld wil de staatssecretaris laten dat ook de stichting Euro 2000 een batig saldo heeft overgehouden aan het EK, te weten een bedrag van 40 mln, waarvan de helft toekomt aan de KNVB. In lijn met de statuten van de stichting heeft de KNVB aangegeven dat het zijn deel van de opbrengst zal aanwenden voor de versterking van het jeugdvoetbal in Nederland en daarmee de versterking van de maatschappelijke functie van het voetbal. De twee weken geleden door de KNVB hiertoe opgezette presentatie, waarbij de staatssecretaris aanwezig mocht zijn, is zeer veelbelovend.

De **staatssecretaris van Economische Zaken** wijst erop, dat door het kabinet vanaf het begin van de voorbereiding van het EK2000 heel veel aandacht is besteed aan de economische effecten. Er heeft onder andere een heel gedegen onderzoek plaatsgevonden. Inmiddels is er dan ook veel informatie beschikbaar gekomen over de economische effecten van dit soort grootschalige evenementen. Waar de quick scan destijds aangaf dat het economisch effect 270 mln zou zijn, doet het uiteraard deugd nu te kunnen vaststellen dat het uiteindelijk 320 mln is geworden. Daarnaast is het goed te constateren dat genoemd effect zich niet uitsluitend heeft voorgedaan in de vier speelsteden maar dat er echt sprake is geweest van een uitwaaiing over Nederland. Het onderzoek van het bureau Meerwaarde leert weliswaar dat verdringing heeft plaatsgevonden maar dat die van bescheiden omvang is geweest. Belangrijkste conclusie is en blijft dat het betrokken bedrijfsleven positief is over de effecten op economisch gebied.

In de aanloopperiode naar het EK2000 is door de overheid bewust gekozen voor een terughoudende opstelling met betrekking tot extra activiteiten, gericht op het stimuleren van het toerisme naar Nederland, omdat er nogal wat onbekende factoren waren. Zo was er onzekerheid over de beschikbaarheid van kaartjes en van verblijfsaccommodaties. Geconstateerd kan inmiddels worden dat de promotionele effecten van het EK weliswaar bescheiden maar toch wel heel duidelijk positief zijn. De staatssecretaris is het overigens eens met de aanbeveling van de commissie-Alders om bij dergelijke evenementen in een vroeg stadium in overleg met de toeristische bedrijfstak aandacht te besteden aan de promotionele effecten. EZ poogt in ieder geval op alle mogelijke manieren

in samenwerking met onder andere Toerisme Recreatie Nederland (TRN) ervoor te zorgen dat zowel in economisch als in promotioneel opzicht meer profijt wordt getrokken van grootschalige sportevenementen en andere grote evenementen. In dit verband kan genoemd worden Performance 2000, in het kader waarvan topsporters worden ingeschakeld bij handelsmissies. Daarnaast geeft EZ een aantal grootschalige evenementen concrete financiële ondersteuning, zoals dit jaar Culturele Hoofdstad Rotterdam en volgend jaar het project VOC.

De stilte rondom EZ die de heer Middel suggereert na de eerdere uitspraak van de minister van EZ in Sydney over het sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid, is zeker niet aan de orde en niet alleen intern binnen het ministerie. Er is hierover een aantal keren contact geweest tussen EZ en vertegenwoordigers van NOCNSF. De positieve intenties ten aanzien van dit beleid waren en blijven volop aanwezig bij zowel de minister van EZ als de staatssecretaris van EZ. De vervolgvraag is hoe een en ander concreet vertaald gaat worden. De voorkeur van EZ ligt in de richting van het creëren van een fonds terzake, hoewel het voortouw in dezen natuurlijk ligt bij de staatssecretaris van VWS.

De gemeenten Apeldoorn, Rotterdam, Eindhoven en Den Haag hebben in relatie tot genoemd beleid reeds voorstellen ingediend via het ICES-traject. De concrete plannen van Heerenveen terzake hebben een relatie met het Kompas-beleid en de uitvoering van het Langman-akkoord, waarbij de verantwoordelijkheid in eerste instantie ligt bij het samenwerkingsverband Noord-Nederland.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Middel** herhaalt met nadruk zijn pleidooi richting het kabinet om, indachtig het uitgangspunt dat alcohol en sport niet samengaan, een anti-alcoholbeleid met betrekking tot sportevenementen te gaan voeren. Mede door de positieve houding van de heer Rijpstra inzake de door de heer Middel voorgestelde besteding van het voor de overheid batige saldo van 27 mln als gevolg van het EK, overweegt hij het verslag van dit algemeen overleg op de plenaire agenda te plaatsen om door middel van een motie de regering aan te sporen datgene te doen wat, naar het zich nu laat aanzien, overeenkomstig de wens is van een Kamermeerderheid. Juist waar er het streven is om een geïntegreerd evenementen- en accommodatiebeleid ten behoeve van de sport te voeren, mag verwacht worden dat het enthousiasme dat hiervoor intern bij EZ leeft, ook naar buiten toe wat meer concreet zichtbaar wordt gemaakt door dit ministerie, door in plaats van mee te liften, voortaan zelf ook actief het voortouw te nemen.

De heer **Rijpstra** is het opgevallen dat in het overzicht van de ministeries die een financiële bijdrage hebben geleverd aan het EK2000, het ministerie van Economische Zaken ontbreekt. Wat is hiervan de reden? Verder constateert de heer Rijpstra dat er in de Kamer weinig verschil van opvatting over bestaat dat het sportklimaat in Nederland verder verbeterd moet worden, onder andere in de vorm van meer nieuwe accommodaties. De financiering hiervan is niet primair een zaak van de overheid. Waar de sportwereld zelf al aangeeft, wat het wil en wat dat betreft dus met initiatieven komt, is het wel van belang dat dezelfde overheid hiervoor een luisterend oor heeft. Op korte termijn dienen de betrokken bewindslieden met elkaar om de tafel te gaan zitten om te inventariseren hoeveel nodig is voor een fonds ten behoeve van sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid, waarbij publiek-private samenwerking uitgangspunt dient te zijn, zodat wellicht binnen drie maanden al tot concrete besluitvorming zou kunnen worden gekomen.

Mevrouw **Ravestein** zou nog graag antwoord krijgen op haar in eerste termijn gestelde vraag in hoeverre de capaciteit van de politie de rest van het vorig jaar heeft geleden onder de werkdruk ten behoeve van het EK. Verder vraagt zij de bewindslieden om het kabinetsstandpunt over het sportevenementen- en sportaccommodatiebeleid tevens te doen vergezellen van een budget. Zij steunt in ieder geval alle pleidooien om extra rijksmiddelen voor dit doel te realiseren.

De heer **Rietkerk** hecht eraan de rol van de stichting Euro 2000 en de vrijwilligers bij het EK te onderstrepen en gaat ervan uit dat de bij hen aanwezige ervaring, kwaliteit en deskundigheid in positieve zin zullen worden aangewend ten behoeve van het exportproduct Nederland. Verder zou de heer Rietkerk bij de verantwoording van de politie-inzet van het afgelopen jaren tevens in beeld gebracht willen zien wat er inhoudelijk aan taken is blijven liggen als gevolg van het EK. Wellicht dat dan tevens het Haagse probleem, zoals dat door korpschef Wiarda aan de orde is gesteld, nader belicht kan worden.

Met betrekking tot het evenementen- en accommodatiebeleid voor de sport in relatie tot de 27 mln geldt naar het oordeel van de heer Rietkerk het adagium boter bij de vis.

Ten slotte werpt hij de vraag op of gelet op de positieve ervaringen die zijn opgedaan met het gratis openbaar vervoer tijdens de speeldagen op het EK, deze mogelijkheid niet vaker toegepast kan worden bij grootschalige evenementen.

De **minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties** maakt er in zijn hoedanigheid van coördinerend bewindspersoon aangaande dit onderwerp, ernstig bezwaar tegen dat hier reeds geld wordt verdeeld. De juiste volgorde is dat het kabinet in het kader van zijn totale beleid daarover eventueel voorstellen doet, uiteraard in samenspraak met de Kamer. Het vorig jaar is de capaciteit van de Nederlandse politie als zodanig stabiel gebleven doch heeft de inzet van die capaciteit wat gevarieerd. Het is duidelijk dat bij het EK een samenballing van inzet heeft plaatsgevonden die overigens door middel van de inroostering in de rest van het vorig jaar, weer wat is geëgaliseerd. De jaarverslagen van de verschillende korpsen die langzamerhand binnenkomen, zullen wellicht nog aanvullende informatie op dat punt bevatten.

De **staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport** merkt op, dat de minister van VWS rond de kerst een nota over alcoholbeleid naar de Kamer heeft gestuurd. Voorzover haar bekend, is er nog geen verdere procedure voor de behandeling ervan vastgesteld. Wellicht verdient het aanbeveling dat de heer Middel in dat kader zijn visie over de relatie tussen alcohol en sport inbrengt.

De **staatssecretaris van Economische Zaken** hecht eraan te benadrukken dat het bedrag van de 27 mln absoluut niet los kan worden gezien van de door het kabinet gehanteerde begrotingsspelregels. Het invullen van een evenementen- en accommodatiebeleid voor de sport is iets wat binnen eigen merites dient plaats te vinden. Het door beide bewindslieden van EZ eerder uitgesproken enthousiasme voor een dergelijk beleid wordt overigens zeer zeker ook extern door hen uitgedragen. Vanuit EZ is er een betrokkenheid vanwege de economische component. Het EK heeft geleerd dat er van dergelijke evenementen betekenisvolle economische en promo

tionele effecten uit kunnen gaan. Waar er ook voor het bedrijfsleven een eminent belang mee is gemoeid, gaat in dezen de voorkeur uit naar publiek-private samenwerking.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Cloe

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Swildens-Rozendaal

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Essers

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Biesheuvel

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Gier